

Uchwała Nr XXXVII/321/18

Rady Gminy Dźwierzuty

z dnia 22 marca 2018 r.

w sprawie uchwalenia gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie gminy Dźwierzuty na 2018 rok.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1875 ze zm.), art. 4¹ ust. 2, ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 487 ze zm.), ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz.U. z 2017 poz. 2237 ze zm.) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020, Rada Gminy Dźwierzuty uchwała, co następuje:

§ 1.

Uchwała się gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie gminy Dźwierzuty na 2018 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dźwierzuty.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2018 r.

Przewodniczący Rady Gminy

Arkadiusz Aleksander Nosek

Załącznik

do Uchwały Nr XXXVII/321/18

Rady Gminy Dźwierzuty

z dnia 22 marca 2018 r.

GINNY PROGRAM PROFILAKTYKI

**ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
NA ROK 2018 NA TERENIE GMINY DŹWIERZUTY**

WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018 stanowi zestawienie działań do realizacji przez Gminę Dźwierzuty w oparciu o ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r. , poz. 487 ze zm.), a także określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest kontynuacją zadań i kierunków podjętych w latach poprzednich.

Podstawowym celem i założeniem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest zapobieganie powstawaniu i rozszerzaniu się zjawiska patologii społecznej w szczególności nadużywania alkoholu i przemocy domowej oraz zmniejszenie rozmiarów aktualnie występujących zagrożeń w tej mierze. W zakresie przeciwdziałania alkoholizmu nadrzędnym celem w społeczności gminnej jest promocja zdrowia poprzez zmniejszenie liczby osób uzależnionych i nadużywających alkoholu. Należy uświadomić mieszkańcom Gminy skutki jakie niesie za sobą uzależnienie. Celem priorytetowym jest wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia poprzez zwiększenie ilości osób podejmujących leczenie we wczesnej fazie choroby alkoholowej.

Spośród wielu problemów społecznych, jakie występują w naszej gminie, problemy związane z nadużywaniem alkoholu mają szczególne znaczenie. Jest to problem tym poważniejszy, że większość osób nadużywających alkoholu czy uzależnionych od alkoholu nie chce podejmować leczenia, a wielu nie jest świadoma, że już dawno przekroczyła próg nieszkodliwego używania substancji.

Spożywanie alkoholu ma istotny wpływ na funkcjonowanie rodziny, zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek jak i rodzin, a ich konsekwencje dotyczą nie tylko osób uzależnionych, ale wpływają na ogół populacji. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych, takich jak zakłócenie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Codzienne obserwacje, a także doniesienia prasowe i telewizyjne pokazują, że u źródeł wielu tragicznych zdarzeń poruszających opinię publiczną znajduje się alkohol. Wypadek spowodowany przez nietrzeźwego kierowcę, nastolatki spacerujące po mieście z alkoholem w ręku, dziecko pobite przez pijanego rodzica – to tylko niektóre z problemów, gdzie w tle znajduje się alkohol. Ważnym zadaniem jest pomoc rodzinom, które są dotknięte problemem alkoholizmu. Pomagać, to przede wszystkim zapobiegać, czyli edukować, uświadamiać i wskazywać alternatywne formy spędzania wolnego czasu oraz radzenia sobie z konfliktami i trudnymi sytuacjami. Ważne jest to, aby wspierać młodzież w kształtowaniu prawidłowych postaw, aby stroniła od substancji uzależniających, uczenie mówienia "nie" w sytuacji gdy młody człowiek poddany jest presji otoczenia.

Zgubne skutki nadmiernego spożywania alkoholu:

- alkohol jest przyczyną występowania około 200 różnego typu chorób, w tym niektórych nowotworów,
- alkohol jest trzecią co do częstości przyczyną zgonów na świecie (z powodu urazów, wypadków, samobójstw i chorób),
- istnieje wysoka zależność pomiędzy uzależnieniami od alkoholu, a bezrobociem, niższym statusem socjoekonomicznym, niskim poziomem wykształcenia, wypadkami i przemocą interpersonalną.

I. DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE

Alkohol jest przyczyną wielu problemów społecznych, rodzinnych, zwłaszcza takich jak przemoc domowa, rozpad rodziny, rozwody, zaburzenia zachowań. Nadmierne spożywanie alkoholu w wielu przypadkach prowadzi do trwałego zerwania więzi małżeńskich i jest przyczyną rozwodów. Osoby, które spożywają nadmiernie alkohol są zazwyczaj sprawcami przemocy w rodzinie. Nadużywanie alkoholu często skutkuje występowaniem negatywnych zjawisk: przemocy (również w rodzinie), rozpadu więzi rodzinnych i zaniedbywanie dzieci. Dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo są najczęściej zaniedbywane przez rodziców, pozostawione same sobie, mają słabe wyniki w nauce, są rozchwiane emocjonalnie, przejawiają agresywne zachowania. Dzieci wychowujące się w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym żyją w stanie chronicznego napięcia i stresu. Mają też problemy z przystosowaniem do środowiska zewnętrznego, czują się gorsze, bezwartościowe, nie potrafią zaufać i nawiązywać satysfakcjonujących relacji z innymi ludźmi. Brak stałej opieki ze strony rodziców oraz możliwości alternatywnych form spędzania wolnego czasu to główne przyczyny nieprawidłowości, które w skutkach mogą prowadzić do wystąpienia uzależnień.

Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Dźwierzuty została przeprowadzona w miesiącu październiku 2017 r. przez firmę Oficyna Profilaktyczna z Krakowa na zlecenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dźwierzutach. Badania te przeprowadzono wśród czterech grup społecznych: dorosłych mieszkańców gminy, uczniów uczęszczających do szkoły podstawowej i ponadpodstawowej oraz sprzedawców. W badaniach łącznie wzięło udział 309 osób (dorośli mieszkańcy - 80 osób, uczniowie - 214, sprzedawcy - 15 osób). Ponadto dokonano analizy problemu alkoholowego na terenie gminy na podstawie sprawozdań z realizacji Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2013 - 2017.

1. PROBLEM ALKOHOLOWY Z WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

Skala problemów alkoholowych zależy w znacznej mierze od postaw społeczeństwa wobec alkoholu, wiedzy na temat zagrożeń wynikających z picia alkoholu, a także wielkości spożycia napojów alkoholowych. Aby zmierzyć się z problemami alkoholowymi na terenie gminy warto jest ich skalę i specyfikę poddać dokładnej diagnozie.

W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie Gminy Dźwierzuty, wzięło udział 80 mieszkańców. Spośród badanych 48% stanowiły kobiety, 53% mężczyźni. Najliczniejszą część badanej społeczności stanowiły osoby w wieku 19-29 lat (30%) oraz 30-40 lat (24%). Ankietowani w wieku 41-50 lat tworzyli grupę 20% badanych, zaś 16% respondentów znajdowało się między 51 a 60 rokiem życia. 10% badanej populacji miało więcej niż 61 lat. Spośród badanych 18% posiada wykształcenie wyższe, a 26% średnie lub pomaturalne. Z deklaracji 33% respondentów wynika, że zdobyli wykształcenie zawodowe, a 24% podstawowe. Zdecydowana większość badanych jest żonata (25%), zaś 21% jest kawalerem, 18% respondentów jest zamężna, 16% panną, a 6% po rozwodzie. Wdową/wdowcem jest 5% badanych, a kobiet rozwiedzionych - 4%. Z analizy struktury badanej społeczności, wynika, że 38% pracuje w prywatnych przedsiębiorstwach. Własną działalność gospodarczą prowadzi 13% respondentów, zaś 28% ankietowanych pozostaje bez pracy. Na emeryturze lub rencie przebywa 6% osób, natomiast w instytucjach publicznych pracuje 9%. Z rolnictwa utrzymuje się 8% ankietowanych. Jako dobrą ocenia swoją sytuację materialną 31% badanych, a 8% określa ją jako bardzo dobrą. 30% mieszkańców Gminy Dźwierzuty ani dobrze, ani źle nie ocenia swojej sytuacji materialnej, zaś 23% twierdzi, że ich sytuacja jest zła lub bardzo zła (9%).

Celem określenia skali problemu alkoholizmu w Gminie Dźwierzuty, poproszono dorosłych mieszkańców o oszacowanie jak często piją alkohol. Spośród ankietowanych 30% deklaruje, że w ogóle nie pije alkoholu, zaś 33% badanych pije napoje alkoholowe kilka razy w roku. 23% respondentów sięga po alkohol kilka razy w miesiącu, a 11% kilka razy w tygodniu. Codziennie po alkohol sięga 4% badanych mieszkańców. Wśród osób, które przyznały się, że spożywają alkohol, najpopularniejszym napojem jest piwo (36%), natomiast 22% badanych pije wódkę i 22% wino. Dużą popularnością cieszą się nalewki (14%), zaś nieco rzadziej mieszkańcy gminy sięgają po likiery (3%) i inne alkohole (12%).

W diagnozie alkoholizmu, obok częstotliwości spożywanych trunków, istotnym wskaźnikiem tego problemu są także dzienne porcje spożywania alkoholu. Spożycie alkoholu opisywać można w gramach wypitego alkoholu lub też posługując się miarą porcji standardowej. Przyjmuje się, że w Europie porcja taka zawiera zwykle 10g czystego alkoholu. Porcja standardowa alkoholu (tzn. 10g czystego alkoholu, 100% alkoholu) zawarta jest w ok. 250 ml piwa o mocy 5%, w ok. 100 ml wina o mocy 12% oraz w ok. 30 ml. wódki o mocy 40%. Jak wynika z odpowiedzi

respondentów, 59% wypija zwykle 1-2 jednostki alkoholu, 20% ankietowanych 3-4 porcje, a 10% badanych deklaruje spożycie 5-7 porcji dziennie. 8% dorosłych mieszkańców gminy przyznaje, że wypija w granicach 8-10 porcji, a 4% spożywa 11-13 porcji alkoholu i więcej.

Mieszkańcy gminy zostali również zapytani z jakich powodów sięgają po alkohol. Większość respondentów odpowiedziało, że pije dla towarzystwa (32%). Niepokojący wydaje się fakt, że 9% badanych spożywa napoje wysokoprocentowe bez konkretnego powodu, natomiast 25% ze względu na chęć lepszej zabawy. Część badanej społeczności pije alkohol aby załagodzić stres (11%). Dzięki alkoholowi o problemach chce zapomnieć 13% badanych, aby zmniejszyć objawy kaca napoju wysokoprocentowego używa 7% respondentów, a z nudy pije 2% mieszkańców, 9% badanej populacji podaje inne, bliżej nie określone powody.

Respondenci najczęściej spożywają alkohol u znajomych (32%) i w domu (32%). Część ankietowanych decyduje się na picie napojów wysokoprocentowych w pubie/restauracji (16%), a 11% pod sklepem. Na świeżym powietrzu napoje alkoholowe spożywa 7% badanych. Inne miejsca, bliżej nie określone wskazało 2% mieszkańców gminy.

Interesująca zdaje się być także kwestia wykonywania obowiązków w pracy pod wpływem alkoholu. 59% mieszkańców nigdy nie pracowało w stanie odurzenia alkoholowego, jednakże 25% badanych przyznało, że rzadko zdarza im się pracować pod wpływem alkoholu, a 11% czasami podejmowało się pracy. Zatrważającym jest fakt, że często po spożyciu alkoholu pracy podejmuje się 2% badanych mieszkańców gminy, bardzo często 4%. Z danych wynika, że aż 41% badanych wykonywało swoje obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu, co wskazuje na nieprzestrzeganie elementarnych przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, co grozi utratą zdrowia lub życia. Z deklaracji mieszkańców Gminy Dźwierzuty wynika, że 53% badanych nigdy nie prowadziło pojazdu pod wpływem alkoholu, zaś 30% deklaruje, że nie ma prawa jazdy. 13% badanej populacji raz zdarzyło się być kierowcą samochodu po spożyciu napoju wysokoprocentowego, natomiast 3% twierdzi, że zdarza się to im sporadycznie. 3% ankietowanych często wsiada za kierownicę pojazdu w stanie nietrzeźwości. Dorośli mieszkańcy Gminy Dźwierzuty na pytanie, czy zostali zatrzymani za prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu 14% zadeklarowało, że zostali zatrzymani przez organ porządkowy, natomiast 86% z nich, że nigdy im się to nie zdarzyło. Przyznanie się do prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu jest drażliwą kwestią, dlatego respondenci nie są chętni do takich deklaracji. W takim przypadku warto zapytać badanych o to, czy zdarzyło się im być świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd w stanie nietrzeźwości. Okazuje się, że 41% respondentów było świadkami takiej sytuacji (15% rzadko, 18% czasami, 6% często, a bardzo często 3%). 59% badanej populacji twierdzi, że nigdy nie widzieli osoby nietrzeźwej prowadzącej samochód. W oszacowaniu skali prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu, pomocna może okazać się opinia respondentów na temat częstości występowania tego zjawiska. Według 51% badanych mieszkańców, sytuacje takie nigdy nie mają miejsca. 20% uznaje, że zdarzają się rzadko, 16%, że czasami. Aż 9% respondentów uznaje, że sytuacja jazdy po alkoholu ma miejsce często, a 4% ankietowanych twierdzi, że bardzo często.

Na terenie Gminy Dźwierzuty, w opinii mieszkańców znajduje się dużo punktów sprzedaży alkoholu (20%), natomiast dla 30% ta liczba jest wystarczająca. 29% badanych uważa, że sklepów z alkoholem jest za dużo, zaś dla 8% jest ich za mało. 14% ankietowanych nie ma wiedzy na temat ilości punktów z napojami wysokoprocentowymi występującymi na obszarze gminy.

Interesująca wydaje się kwestia poglądu badanej społeczności na szkodliwość picia alkoholu w ciąży. 81% badanych zauważa, iż ma ono negatywny wpływ na rozwój dziecka. Na uwagę zasługuje jednak fakt, że 4% mieszkańców gminy nie zdaje sobie sprawy ze szkodliwości picia alkoholu w ciąży. Znaczące jest, że 15% ankietowanych deklaruje brak wiedzy na temat szkodliwości picia napojów wysokoprocentowych w ciąży. Jak wygląda kwestia picia alkoholu przez kobiety w ciąży na terenie Gminy Dźwierzuty? Większość badanych nigdy nie widziała kobiety ciężarnej spożywającej napoje wysokoprocentowe (59%). Jednak aż 18% ankietowanych widziało pijące kobiety w ciąży, a 24% nie potrafiło określić, czy spotkało się z taką sytuacją.

W diagnozie problemu alkoholizmu na terenie gminy pomocna może okazać się opinia dotycząca jego skali. 26% badanych zauważa, iż spożycie alkoholu w gminie wzrasta, 29% uznaje je za stałe. 41% nie ma zdania, zaś 4% stwierdza, że spożycie maleje.

W profilaktyce uzależnień pomocne może okazać się poznanie stanu wiedzy mieszkańców na temat picia alkoholu oraz osób go spożywających. 76% badanych nie zgodziło się ze stwierdzeniem, że nie ma nic złego w przychodzeniu do pracy na kacu, a 10% badanych nie ma zdania na ten temat. 31% respondentów uznaje, że

alkohol w piwie jest mniej szkodliwy niż w wódce. 56% osób nie zgodziło się z tym stwierdzeniem, 13% nie ma wiedzy na ten temat. Badani mieszkańcy gminy zauważają, że osoba, która ma problem alkoholowy nie koniecznie musi pić codziennie (51%), 34 % respondentów uważa, że osoba z problemem alkoholowym spożywa napoje wysokoprocentowe każdego dnia, a 15% nie umie tego stwierdzić. 45% ankietowanych nie zgodziło się z twierdzeniem, że alkoholizm jest dziedziczny, natomiast 38% uznaje, że geny mogą mieć znaczenie w kwestii uzależnienia alkoholowego. Należy zaznaczyć, że badani mieszkańcy gminy zauważają, iż nawet okazjonalne spożywanie alkoholu może uzależniać (41%), 44% badanych uznało, że picie napojów wysokoprocentowych jedynie od czasu do czasu nie uzależnia. 66% badanych nie zgodziło się ze stwierdzeniem, że alkohol jest dobrym lekarstwem na sen. Aż 19% badanych uznaje alkohol za skuteczny środek w walce z bezsennością.

Podejście mieszkańców Gminy Dźwierzuty do kwestii spożywania alkoholu jest zróżnicowane. 28% badanych mieszkańców stwierdza, iż powinno zachować się umiar, 35% uznaje, że "wszystko jest dla ludzi". 10% jest całkowicie przeciwna spożywaniu alkoholu, a 18% respondentów wstrzymało się od głosu.

Dla większości badanej społeczności, człowiek z problemem alkoholowym jest osobą chorą (61%), zaś 11% mieszkańców twierdzi, że jest to osoba mającą zły wpływ na innych. 15% wskazało, że jest to człowiek nieszczęśliwy, będąc również obciążeniem dla społeczeństwa (4%). Alkoholik dla 11% respondentów jest awanturnikiem i chuliganem, a 3 % ma go za przestępcę. 4% populacji mieszkańców osobę uzależnioną od alkoholu uważa za osobę o dużej wrażliwości, 3% za kogoś komu nie powiodło się w życiu, zaś 1% ma za dziwaka wyróżniającego się wyglądem.

Z przeprowadzonych badań wynika, że na terenie Gminy Dźwierzuty problem alkoholowy jest dość powszechny. Alkoholizm postrzegany jest jako jedno z ważniejszych zagrożeń wśród społeczności. Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 200 rodzajów chorób i urazów wiąże się z jego spożywaniem. Choroby występujące na tle używania alkoholu to przede wszystkim: zapalenie wątroby, marskość wątroby, alkoholowe zespoły psychoorganiczne, zapalenie trzustki, przewlekłe psychozy alkoholowe, zespół Wernickiego - Krosakowa, napady drgawkowe, polineuropatia obwodowa, zaburzenia umysłowe i psychiczne, zaburzenia żołądkowe - jelitowe, nowotwory, choroby układu sercowo - naczyniowego, zaburzenia immunologiczne, choroby układu kostno - szkieletowego, dysfunkcje układu rozrodczego, szkody prenatalne. Corocznie z przyczyn bezpośrednio i pośrednio związanych z używaniem alkoholu umiera w Polsce około dziesięć tysięcy osób, z czego połowa przypada na zgony spowodowane bezpośrednio piciem alkoholu.

Pomoc dla osób uzależnionych i nadużywających alkoholu polegać powinna zarówno na prowadzeniu edukacyjnych programów profilaktycznych wśród różnych grup społecznych oraz szerzeniu świadomości wśród społeczeństwa, polegającym na propagowaniu ograniczonego spożycia alkoholu, a także na szerokim informowaniu o zgubnych skutkach spożywania alkoholu - patologiami społecznych, rujnacji zdrowia psychicznego i fizycznego, trudnościach, jakich przysparza leczenie alkoholizmu.

Osoby uzależnione i wyrządzające swoim piciem poważne szkody społeczne, a niechące dobrowolnie poddać się leczeniu odwykowemu mogą być zgłoszone do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w celu wszczęcia procedury sądowej zobowiązującej do leczenia.

Tabela nr 1

Liczba zleceń przeprowadzenia badania i wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i liczba wniosków skierowanych do Sądu o orzeczenie obowiązku leczenia odwykowego w Gminie Dźwierzuty w latach 2013 - 2017

Rok	Liczba zleceń przeprowadzenia badania i wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu przez biegłych lekarzy.	Liczba wniosków skierowanych do Sądu w celu orzeczenie obowiązku leczenia odwykowego.
2013	7	9
2014	21	11
2015	14	13
2016	18	14
2017	17	12

Szkody wynikające w rodzinach z problemem alkoholowym ponoszą przede wszystkim dzieci. Życie w rodzinie w której nadużywany jest alkohol często wiąże się z niskim statusem socjoekonomicznym, chronicznym stresem, znacznie ograniczonymi możliwościami zdobywania wykształcenia i kariery zawodowej. Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem alkoholowym często wymagają specjalistycznej terapii (także w życiu dorosłym).

Tabela nr 2

Liczba środowisk z problemami alkoholowymi objętych pomocą przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dźwierzutach w latach 2013 -2017

Rok	Liczba środowisk
2013	77
2014	82
2015	90
2016	80
2017	88

W rodzinach z problemem alkoholowym tj, w takich, w których co najmniej jedna osoba pije w sposób szkodliwy żyje 3 - 4 miliony osób, w tym 1,5- 2 mln dzieci, 2, 5 mln osób nadużywających alkohol, 700 - 900 tysięcy osób uzależnionych. Wśród najważniejszych konsekwencji życia w rodzinie w której istnieje problem alkoholowy wyróżnia się szkody:

- fizyczne,
- psychosomatyczne,
- psychologiczne,
- emocjonalne,
- psychospołeczne.

Jak wynika z badań Instytutu Psychologii Zdrowia PTP, co najmniej w 66% rodzin z problemem alkoholowym dochodzi do aktów przemocy.

Tabela nr 3

Liczba założonych Niebieskich Kart na terenie Gminy Dźwierzuty.

Rok	Ilość założonych Niebieskich Kart
2013	46
2014	39
2015	45
2016	24
2017	17

Tabela nr 4

Ilość porad terapeutycznych udzielonych w Punkcie Informacyjno - Konsultacyjno w Dźwierzutach w latach 2013 -2017

Rok	Uzależnieni	Współuzależnieni	Ofiary przemocy	Sprawcy przemocy	DDA	łącznie przyjętych
2013	118	44	16	3	8	189
2014	115	38	13	1	7	174
2015	132	39	15	0	2	188
2016	176	42	10	0	6	234
2017	116	37	15	2	7	177

Kilka osób w czasie spotkań zostało zmotywowanych do podjęcia terapii na Oddziale Terapeutycznym w Olsztynie, które zostały skierowane po uprzednim ustaleniu terminu z Kierownikiem Oddziału Terapeutycznego. Konsultacje i wsparcie terapeutyczne cieszy się dużym zainteresowaniem ponieważ klientów Punktu z reguły nie stać na dojazdy do pobliskiego Szczytna by skorzystać z porady terapeutycznej. Obecna oferta Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego stała się bardziej interdyscyplinarna, a jego zadaniem jest zdiagnozowanie problemów całej rodziny i zaplanowanie pomocy dla wszystkich jej członków.

Tabela nr 5

Ilość porad prawnych udzielonych w Punkcie Informacyjno - Konsultacyjno w Dźwierzutach

w latach 2013 - 2017

Rok	Uzależnieni	Współuzależnieni	Ofiary przemocy	Sprawcy przemocy	Inne	łącznie przyjętych
2013	12	63	29	2	28	134
2014	15	38	47	10	60	160
2015	3	16	13	Brak danych	Brak danych	32
2016	0	32	18	0	0	50
2017	1	30	22	0	0	53

Tabela nr 6**Posiedzenia komisji - liczba rozpatrzonych spraw**

Lp.	Posiedzenia Komisji	2013	2014	2015	2016	2017
1	Liczba posiedzeń komisji	14	12	14	17	15
2	Liczba rozpatrzonych spraw skierowanych do GKRPA	109	84	82	60	44

2. PROBLEM ALKOHOLOWY Z PERSPEKTYWY DZIECI

Znaczną grupą ryzyka w zakresie używania alkoholu stanowią młodzi ludzie. Spożywanie alkoholu jest rozpowszechnionym zachowaniem ryzykownym wśród osób niepełnoletnich, które doprowadza do upośledzenia czynności poznawczych tj. zdolności koncentracji uwagi, zapamiętywania. Konsumpcja alkoholu powoduje również podejmowanie zachowań ryzykownych, które są groźne dla życia i zdrowia. Spożywanie alkoholu przez polskich nastolatków kształtuje się na średnim poziomie w porównaniu z resztą Europy. Około 30% nastolatków przyznaje się do regularnego spożywania alkoholu.

Działania alkoholu na młode osoby:

- co 4 zabójstwo dokonane przez młodych ludzi było spowodowane stanem upojenia alkoholowego,
- młodzi ludzie znacznie szybciej się uzależniają,
- zakłóca procesy rozwojowe,
- zwiększa podejmowanie zachowań ryzykownych groźnych dla życia i wpływa negatywnie na ich czynności poznawcze – koncentrację uwagi, zapamiętywanie,
- może powodować spowolnienie wzrostu i zaburzenia,
- powoduje problemy emocjonalne.

Skuteczność podjętych działań profilaktycznych w istotnym stopniu będzie zależała od ich jakości. Niezbędnym było zatem zdobycie odpowiedniej wiedzy na temat zagrożeń, jakimi podlegają dzieci oraz sposobów przeciwdziałania ich skutkom.

W badaniu ankietowym na terenie Gminy Dźwierzuty wzięło udział 214 uczniów, gdzie 40% próby stanowili chłopcy, a 60% dziewczęta. Wśród badanych uczniów, najliczniejszą grupą byli uczniowie klasy VI (28%), następnie z V klasy szkoły podstawowej (26%) i VII (26%). 20% badanych było uczniami klas IV. Najliczniejszą grupę badanych stanowiły dzieci w przedziale wiekowym 11-12 lat (47%), a następnie uczniowie między 9 a 10 rokiem życia (26%) i 13 a 14 (26%). Tylko 1% badanych pomiędzy 15 a 16 rokiem życia.

Uczniowie zapytani o to, czy ich rówieśnicy piją alkohol twierdząco odpowiedziało 12% respondentów. 53% ankietowanych uważa, że ich koledzy/koleżanki nie piją alkoholu, a 36% nie mają wiedzy na ten temat. Aż 15 % uczniów szkoły podstawowej ma za sobą inicjację alkoholową. Nigdy alkoholu nie piło 85% badanych. Na pytanie w jakim wieku spożywałeś alkohol, aż 22% badanych odpowiedziało, że miało wówczas mniej niż 8 lat. 16% respondentów piło napoje alkoholowe pomiędzy 8 a 10 rokiem życia, a 63% między 11 a 13. Uczniowie sięgający po alkohol najczęściej wybierają piwo (77%), następnie wódkę (23%). Po wino sięga 29% badanych, jak również po likiery i nalewki 6%. Inne, bliżej nie określone alkohole wybiera 16% respondentów. Pojedynczy epizod alkoholowy zdarzył się 52% badanych uczniom, 24% dwa razy. Wielokrotnie upiło się alkoholem 24% nieletnich respondentów. Po raz pierwszy uczniowie sięgali po alkohol podczas uroczystości rodzinnej (38%), lub na podwórku ze znajomymi

(28%). 17% deklaruje, że piło po raz pierwszy napój alkoholowy pod nieobecność rodziców w domu, kolejne 17% pod nieobecność rodziców w domu i na dyskotecę (17%). W czasie imprezy towarzyskiej inicjację alkoholową przeszło 14 % badanych. Na inne, bliżej nie określone okoliczności wskazało 17% badanych.

Spośród uczniów pijących alkohol, przykre doświadczenia miało 6% badanych. Wiązały się z problemami finansowymi (3%) i innymi bliżej nie określonymi przez badanych (3%). 94 % respondentów deklaruje, że nie mieli przykrych doświadczeń wynikających ze spożywania alkoholu.

53 % respondentów deklaruje, że rodzice wiedzą o spożywaniu przez nich alkoholu. Pozostałe 47% twierdzi, iż ich rodzice nie mają wiedzy na ten temat. Rodzice, którzy wiedzą, że ich dzieci piją alkohol, aż 44 % z nich nic nie zrobiło z tym faktem. 37% deklaruje, że rodzice prowadzili z nimi rozmowę, 4% twierdzi, że szukali pomocy u specjalisty, zaś 7% zdenerwowało się i wyznaczyło im karę. W opinii połowy respondentów, rodzice zareagowali w inny sposób, bliżej przez nich nie określony (7%) .

W rodzinach 15% respondentów znajduje się osoba, która nadużywa alkoholu. U 85% badanych nie występuje w rodzinie problem alkoholowy. Odnosząc się do poprzedniego pytania, 35% badanych wskazało, że ojciec nadużywa alkoholu, 19% wskazało dziadka. W 14% rodzin, osobą z problemem alkoholowym jest matka, 5% babcia. 16% wskazało brata, 3% ankietowanych odpowiedziało, że problem z alkoholem ma siostra. 41 % respondentów wskazało, że alkoholu nadużywa inna osoba.

Uczniowie zapytani o dostępność alkoholu dla osób niepełnoletnich, twierdzą, że jego zdobycie w miejscu zamieszkania jest łatwe (12%). Przeciwnego zdania jest 20% badanej populacji, zaś 68% nie ma zdania na ten temat. W opinii uczniów dzieciom alkohol kupują starsi koledzy/koleżanki (26%), bądź podkradają rodzicom w domu (7%). W skrajnych przypadkach nieletni proszą obcych ludzi pod sklepem o zakup napoju wysokoprocentowego (7%) lub sami sobie kupują (9%). Aż 69% badanych odpowiedziało, że nie wie skąd pozyskuje alkohol.

Dzieci jako konsekwencję nadużywania alkoholu wskazali przede wszystkim na problem w kontaktach z ludźmi (35%), zaburzenia i choroby (31%), przemoc wobec bliskich (32%) oraz problemy finansowe (30%). W dalszej kolejności znalazła się odpowiedź, że jedną z konsekwencji jest obecność alkoholu we krwi (25%) oraz inne, bliżej nie określone problemy (3%). Aż 38% badanych nie ma wiedzy w tym temacie, i nie potrafiło określić konsekwencji wynikających z nadużywania napojów wysokoprocentowych.

3. PROBLEM ALKOHOLOWY Z PERSPEKTYWY MŁODZIEŻY

Na pytanie, kiedy w przypadku konsumpcji alkoholu przez młodzież możemy mówić o nadużywaniu, odpowiedź brzmi: zawsze. Alkohol jest dla ludzi, ale dla zdrowych i dorosłych. Jerzy Melibruda w broszurce pt. "Tajemnice ETOH" pisze: "Zdaniem lekarzy i psychologów istnieje bardzo poważne uzasadnienie do tych ograniczeń. Nawet niewielkie ilości alkoholu, niegroźne dla dorosłych, mogą uszkadzać procesy rozwojowe dzieci i młodzieży. Dotyczy to nie tylko rozwoju biologicznego, ale również procesów związanych z uczeniem się i zapamiętywaniem oraz rozwojem uczuciowym. Gdy człowiek ma kilkanaście lat budują się fundamenty jego umysłu i osobowości. Metaforycznie można powiedzieć, że alkohol wyplukuje cement z tych fundamentów. W młodości powstaje mapa orientacyjna dla dalszej drogi życia - oszołomienie alkoholem dostarcza fałszywych informacji i drogowskazów. Jest to czas gdy człowiek odkrywa różne barwy uczuć- alkohol zamazuje różnorodność i bogactwo tęczy autentycznych przeżyć. Młody człowiek uczy się wiązać swoje przyjemne stany z alkoholem, a nie z konkretnymi wydarzeniami życiowymi i w ten sposób oddala się od rzeczywistości,. Młodzi ludzie zamiast odkrywać prawdę o sobie i życiu w naturalnych i autentycznych doświadczeniach osobistych uczą się pośpiesznego i złudnego manipulowania własnymi uczuciami i umysłem". Wielkość spożycia alkoholu przez młodych ludzi determinuje w przyszłości ogólny stan zdrowia społeczeństwa. Alkohol zaburza zdolność uczenia się, w związku z czym zbyt wczesne rozpoczynanie picia staje się bardzo często przyczyną trudności i niepowodzeń w nauce. Wywołując w sposób sztuczny stany emocjonalne alkohol powoduje hamowanie rozwoju emocjonalnego i opóźnienie dojrzewania nastolatków. Picie alkoholu przez młodych ludzi powoduje także bezpośrednie szkody indywidualne i społeczne. Jest ono przyczyną ryzykownych zachowań. Jak pokazują dane statystyczne, wzrasta liczba nieletnich sprawców, a także nieletnich ofiar przestępstw.

W związku ze słabo ukształtowaną strukturą układu nerwowego młodzi ludzie cechują się słabszą tolerancją na alkohol. Powoduje to, iż nawet niewielkie dawki mogą wywołać niekontrolowane zachowania. Krótsza jest także droga do uzależnienia się. Spożywanie alkoholu przez młodzież przyczynia się do nasilenia zachowań aspołecznych, osłabia hamulce moralne, pobudza agresję. Alkohol jest główną przyczyną zgonów i inwalidztwa wśród młodych. Coraz częściej uczniowie widziani są w stanie nietrzeźwym, trafiają do izb wytrzeźwień. W związku z powyższym bardzo ważne jest podejmowanie działań profilaktycznych kierowanych do młodzieży.

Skuteczność podjętych działań profilaktycznych w istotnym stopniu będzie zależała od ich jakości. Niezbędnym było zatem zdobycie odpowiedniej wiedzy na temat zagrożeń, jakimi podlega młodzież oraz sposobów przeciwdziałania ich skutkom.

W badaniu ankietowym na terenie Gminy Dźwierzuty wzięło udział 77 uczniów, gdzie 43% próby stanowiły dziewczęta, 57% chłopcy. Prawie połowa uczęszczała do III klasy szkoły gimnazjalnej (49%), zaś 47% do klasy II gimnazjum. Pozostałe 4% uczęszcza do dawnej I gimnazjum, terażniejsza VII klasa szkoły podstawowej. 79% badanych było między 14 a 15 rokiem życia, natomiast 16% miało 16-17 lat. Między 18 a 20 rokiem życia było 5% badanych.

Uczniowie zapytani o to, czy ich rówieśnicy piją alkohol twierdząco odpowiedziało aż 79% respondentów. 10% ankietowanych uważa, że ich koledzy/koleżanki nie piją alkoholu, a 10 % nie mają wiedzy na ten temat.

Następnie respondenci zostali zapytani o częstotliwość picia alkoholu. W ciągu swojego życia nigdy nie spożywało alkoholu 29% uczniów, natomiast 1-2 razy deklaruje 17% badanych, 3-4 razy zdarzyło się 9% ankietowanych, 9% piło od 6 do 9 razy w życiu. Aż 10-19 razy piło 13% społeczności uczniowskiej, 12% twierdzi, że około 20-39 razy piło w swym życiu alkohol. Aż 12% badanych robiło to ponad 40 razy. W ciągu 12 miesięcy 36% uczniów nie piło alkoholu. 14 % z nich deklaruje, że robiło to 1-2 razy w okresie ostatniego roku, natomiast 19% uczniów twierdzi, że piło między 3-5. 8% uważa, że zdarzyło się im od 6 do 9 razy, 10-19 razy spożywało alkohol 9% ankietowanych. Między 20 a 39 razy 8% badanych piło napoje alkoholowe, natomiast 40 razy i więcej zdarzyło się to 5% populacji uczniowskiej. W ciągu ostatnich 30 dni kontaktu z alkoholem nie miało 60% uczniów, a 1-2 razy próbowało alkoholu 18 %. Kolejne 9% badanych piło alkohol 3-5 razy. W ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się spożywać alkohol 6-9 razy 5% badanych, natomiast 3% twierdzi, że w ciągu ostatniego miesiąca piło 10-19 razy. 3% populacji konsumowało alkohol 20-39 razy, natomiast 40 i więcej w przeciągu 30 dni nie piło 3 % uczniów.

Kolejne pytanie było związane z poprzednim i brzmiało: Ile razy (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się upić napojem alkoholowym, tzn. piwem, winem lub wódką? W całym swoim życiu 51% uczniów nigdy się nie upiło alkoholem, 23% upiło się 1-2. 6% społeczności uczniowskiej zdarzyło się od 3 do 5 razy, 6-9 razy - 12% ankietowanych upiło się, a 3% między 10 a 19 razy. 20-39 incydent upicia się przytrafił się 4% gimnazjalistów. W granicach 40 i więcej razy zdarzyło się to 1% badanych. W ciągu 12 miesięcy 60% badanych nie piło alkoholu, 1-2 razy zdarzyło się 23% uczniów, 9% respondentów 3-5 razy spożywało trunki. Między 6 a 9 razy upiło się 3% gimnazjalistów, 10-19 razy - 1%, tak jak 20-39 razy (1%). 40 i więcej upiło się 1 % respondentów. W ciągu ostatnich 30 dni nie upiło się 78% respondentów, natomiast 1-2 razy deklaruje 13%. Między 3 a 5 razy upiło 5 % badanych, 3% - 6-9 razy. 1% uczniów opowiedziało się, że zdarzyło im się upić 40 razy i więcej.

Na pytanie w jakim wieku spożywałeś alkohol po raz pierwszy, 30% badanych odpowiedziało, że nie pije alkoholu. Poniżej 10 lat, inicjację alkoholową przeszło 10% populacji uczniowskiej, natomiast między 10 a 12 rokiem życia - 17%. 34% respondentów piło napoje alkoholowe pomiędzy 13 a 14 rokiem, zaś 9% przeszło inicjację w wieku 15-17 lat.

Uczniowie sięgający po alkohol najczęściej wybierają piwo (74%), następnie wódkę (39%) i szampana (24%). Po wino sięga 17% badanych, likiery i nalewki 7 %, a po alkopopy - 4% uczniów. Inne, bliżej nie określone alkohole wybiera 17% respondentów.

Młodzież gimnazjalna zapytana o motywy sięgania po alkohol, odpowiedziała, że piją z ciekawości (24%). 39% ankietowanych deklaruje, że spożywa alkohol dla towarzystwa, a 44% respondentów stwierdziło, że pije ponieważ chce lepiej się bawić. 15% pije bez podania konkretnego powodu, kolejne 15% ankietowanych twierdzi, że lubi smak alkoholu, 7% sięga po alkohol pod wpływem znajomych, a 22% chce zapomnieć o problemach. Respondenci jako powód sięgania po napoje alkoholowe podali, że w ten sposób chcą złagodzić stres (7%), jak również aby złagodzić objawy zatrucia alkoholowego (6%) oraz z nudów (15%). Inne powody podało 20% ankietowanych.

Spośród uczniów pijących alkohol, przykre doświadczenia miało 21% badanych. Wiązały się z problemami w rodzinie (10%), pogorszeniem się relacji koleżeńskich (4%) i innymi, bliżej nie określonymi przez uczniów (12%). 79% respondentów deklaruje, że nie mieli przykrych doświadczeń wynikających ze spożywania alkoholu.

W zdecydowanej większości, rodzice uczniów nie mają wiedzy, że ich dzieci spożywają alkohol (72%). Tylko 28% ma świadomość, że ich pociechy są po inicjacji alkoholowej. Rodzice, którzy wiedzą, że ich dzieci piją alkohol, aż 40% z nich nic nie zrobiło z tym faktem. 44% rodziców prowadziło rozmowę z dziećmi, zaś 20% zdenerwowało się i wyznaczyło im karę. W opinii 4% respondentów, rodzice zareagowali w inny sposób, bliżej przez nich nie określony.

W rodzinach 12% respondentów znajduje się osoba, która nadużywa alkoholu. U 88% badanych nie występuje w rodzinie problem alkoholowy. Odnosząc się do poprzedniego pytania, 47% badanych wskazało, że ojciec nadużywa alkoholu, 27% wskazało dziadka, 7% na babkę. W 13% rodzin, osobą z problemem alkoholowym jest siostra i brat (13%). Co piąty ankietowany wskazał inną osobę.

Uczniowie zapytani o możliwość zdobycia przez młodzież alkoholu w najbliższej okolicy, większość (47%) stwierdziła, że kupują starsi koledzy. 43% deklaruje, że nie mają wiedzy na ten temat, zaś 12% podkrađa rodzicom lub sami sobie kupują (16%). Aż 18% prosi obcych ludzi pod sklepem o zakup.

Młodzież jako konsekwencję nadużywania alkoholu wskazała na problemy finansowe (49%), zaburzenia i choroby (40%) i przemoc wobec bliskich (39%). Kolejne 35% wskazało na problemy w kontaktach z ludźmi. W dalszej kolejności znalazła się odpowiedź, że jedną z konsekwencji jest obecność alkoholu we krwi (26%). Inne, bliżej nie określone skutki występują według 6% ankietowanych. Aż 23% badanych nie ma wiedzy w tym temacie, i nie potrafiło określić konsekwencji wynikających z nadużywania napojów wysokoprocentowych.

Spożywanie alkoholu przez dzieci i młodzież może powodować różne problemy zdrowotne, wychowawcze, a także społeczne, które bez odpowiedniej profilaktyki, będą przybierały na sile. Spożywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie upośledza czynności poznawcze: koncentrację uwagi, zapamiętywanie, uczenie się, rozwój kontroli emocjonalnej. Prowadzi do podejmowania zachowań ryzykownych, groźnych dla życia i zdrowia, zakłóca proces rozwojowy, może również powodować spowolnienie wzrostu i zaburzenia hormonalne.

Zdarza się, że problem pogłębiają dorośli, którzy przyzwalają dzieciom na spożywanie alkoholu. Uczniowie często podkreślają, że pierwszym alkoholem poczęstowali ich rodzice. Nie bez znaczenia pozostaje fakt przysłowiowej lampki szampana w noc sylwestrową. Być może staje się to przyzwoleniem dla młodych, wchodzących w życie ludzi. Odnosząc się do zagadnienia skutków jakie może wywołać nadmierne spożycie alkoholu należy jednocześnie dołożyć wszelkich starań w celu edukacji młodzieży o negatywnych skutkach picia alkoholu z jednoczesnym edukowaniem rodziców. Młodzież w zdecydowanej większości sięga po napoje alkoholowe przed pełnoletnością. Jest to zjawisko niepokojące nie tylko ze względu na szkody zdrowotne, ale również z uwagi na nieprzestrzeganie norm prawnych, które zabraniają sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nieletnim.

Istnieją czynniki ryzyka tkwiące w środowisku, rodzinach uczniów i samych uczniach. Są to ubóstwo, bezrobocie, dysfunkcje, przyzwolenie rodziców na napicie się alkoholu przez ich dzieci. Dla około połowy uczniów zasady domowe mogą nie być jasno określone. Ryzykiem może być duża ilość czasu spędzanego przez dzieci przy komputerze, grach komputerowych, grach na telefonie komórkowym. Ponadto korzystanie z internetu może być niekorzystnym źródłem wiedzy o alkoholu i środkach odurzających. Duży wpływ na opinie uczniów o środkach psychoaktywnych ma również przekaz medialny, szczególnie telewizja. Do przyczyn występowania zachowań ryzykownych u dzieci i młodzieży można między innymi zaliczyć: problemy materialne, utrzymujące się bezrobocie rodziców, trudny start młodzieży w samodzielne życie, niewystarczające środki finansowe instytucji wychowawczych, wzrost dostępności alkoholu i substancji psychoaktywnych, brak pozytywnych wzorów i ideałów, poczucie pustki, nudy, niepokoju, wpływ mediów, reklamy, patologie życia rodzinnego, niekorzystny wpływ grup rówieśniczych.

W działaniach profilaktycznych zwraca się szczególną uwagę na młodzież używającą alkoholu. Programy terapii dla młodzieży nie mogą opierać się na tych samych założeniach, co programy terapii dla dorosłych, tym bardziej, że większość młodych ludzi, którzy piją alkohol nie są osobami uzależnionymi. Młodzież wymaga innego podejścia, uwzględnienia w profilaktyce faktu używania różnych substancji psychoaktywnych, specyfiki wieku rozwojowego, konstruktywnego zagospodarowania wolnego czasu, uczestniczenia w grupach rówieśniczych. Rozwiązywanie problemów społecznych zarówno wśród dorosłych, jak i młodzieży oraz podejmowanie działań

zapobiegających ich występowaniu, jest jednym z najważniejszych zadań każdej Gminy.

Jednym z zadań, jakie powinno być realizowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych jest udzielanie pomocy psychologicznej dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym. W ramach budowania lokalnego systemu pomocy dzieciom z tychże rodzin ważnym elementem jest realizacja różnorodnych działań w tym m.in. prowadzenie świetlic realizujących programy profilaktyczne z elementami socjoterapii. Zadania związane z udzielaniem pomocy dzieciom z problemem alkoholowym powinny stać się priorytetem w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Większość osób intuicyjnie czuje, że profilaktyka ma sens. Potwierdzeniem jest chętnie przytaczane stwierdzenie, że "lepiej zapobiegać niż leczyć". Chcemy stosować profilaktykę w odniesieniu do własnego zdrowia, bo jest ono dla nas ważne. Tak samo istotne powinno być działanie na rzecz zdrowia psychicznego oraz fizycznego dzieci i młodzieży. Jakikolwiek zaniechanie jest tu nie do usprawiedliwienia. Trzeba wszelkimi środkami pomagać, a czasem także ratować dzieci i młodzież, by nie zagubiły się w otaczającym ich świecie. Skuteczność podjętych działań profilaktycznych w istotnym stopniu będzie zależała od ich jakości. Niezbędne było zatem zdobycie odpowiedniej wiedzy na temat zagrożeń, jakim podlegają dzieci oraz sposobów przeciwdziałania ich skutkom.

W związku z powyższym na rok 2018 zaplanowano dalszą działalność grup profilaktycznych z elementami socjoterapii. W związku z tym, iż odczuwa się duże zainteresowanie dotychczasowymi zajęciami profilaktycznymi z elementami socjoterapii planuje się ponownie zorganizować te zajęcia w większości sołectw.

Ze sprawozdań prowadzących zajęcia wynika, że dzieci i młodzież chętnie w nich uczestniczą i przychodzą punktualnie. Najchętniej biorą udział w zajęciach plastycznych, sportowych i wycieczkach. Dzieci i młodzież podczas zajęć mogą porozmawiać na różne tematy oraz mają możliwość spotkania. Zajęcia uczą aktywnego działania w grupie, współpracy, sprzyjają odreagowaniu napięcia, uczą nawiązywania przyjaźni. W grupie uczęszczającej na zajęcia dostrzegalne są rezultaty tj. zmniejszenie poziomu agresji, wzrost umiejętności panowania nad emocjami, wzrost umiejętności przygotowywania posiłków i wykonywania prac porządkowych, wzrost wiedzy z zakresu zdrowego odżywiania i zagrożeń używania substancji psychoaktywnych, zwiększenie poczucia odpowiedzialności za swoje zachowanie, rozwinięcie poczucia estetyki i kreatywności, wzrost zaufania do siebie i dorosłych, nabycie konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem oraz nabycie umiejętności rozwiązywania konfliktów. Na dotychczasowe zajęcia profilaktyczne z elementami socjoterapii zgłaszała się dość duża ilość dzieci i młodzieży chętnych do brania udziału. Według prowadzących praca wychowawcza i socjoterapeutyczna powinna być w dalszym ciągu organizowana z zachowaniem systematyczności.

Biorąc pod uwagę wyniki przeprowadzonych badań należy wskazać zapotrzebowanie na edukację rodziców, podejmowanie akcji profilaktycznych oraz prowadzenie zajęć o tematyce uzależnień wśród dzieci i młodzieży - w tym nauka postaw asertywnych, zorganizowanie zajęć pozalekcyjnych, profilaktycznych i socjoterapeutycznych, promowanie zdrowego stylu życia, zainteresowań, hobby, prowadzenie zajęć sportowych, pogłębianie świadomości społecznej o szkodliwości spożywania alkoholu i innych środków uzależniających.

4. PROBLEM UZALEŻNIEŃ W GMINIE

W badaniu diagnozującym problemy społeczne w Gminie Dźwierzuty wzięło udział 15 sprzedawców, 14 kobiet i 1 mężczyzna. Ich wiedza jest niezwykle cenna ze względu na fakt, iż na co dzień spotykają się z osobami kupującymi napoje alkoholowe, w związku z tym są w stanie ocenić skalę problemu alkoholowego w gminie, ale również scharakteryzować grupę zagrożoną najbardziej problemem uzależnień alkoholowych. Wśród badanych największą grupę stanowili respondenci w wieku 41 - 60 lat (6 osób). Między 26 a 40 rokiem życia było 5 sprzedawców, zaś poniżej 25 lat miały 3 osoby, a więcej niż 61 lat - 1 osoba. Między rokiem a 5 lat w punkcie sprzedaży alkoholu pracuje 5 osób, natomiast ze stażem pracy 6-10 przebadanych było 3 respondentów. 5 osób pracuje między 11 a 20 lat, zaś powyżej 21 lat - 2 ekspedientów. Pracownicy punktu sprzedaży stanowili najliczniejszą grupę respondentów - 13 osób. Spośród badanych 2 osoby były właścicielami sklepów. Większość sprzedawców zadeklarowało, że było przeszkolonych przez pracodawcę na temat odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu. Jedna osoba nie pamięta tego zdarzenia.

W pierwszym pytaniu sprzedawców poproszono o oszacowanie skali spożycia alkoholu w Gminie Dźwierzuty na

przestrzeni ostatnich kilku lat. Jak wynika z udzielanych odpowiedzi, 2/3 ankietowanych (10 osób) uważa, że spożycie alkoholu utrzymuje się na stałym poziomie. 3 sprzedawców sądzi jednak, iż spożycie alkoholu w ostatnich latach maleje, a 2 osoby twierdzą, że obecnie wzrasta podaż alkoholu.

Następnie ankietowany zapytano, czy ich zdaniem alkohol w gminie sprzedawany jest osobom niepełnoletnim. Co istotne, 10 ankietowanych sprzedawców uznało, że nigdy nie dochodzi do takiej sytuacji. Jednak 4 osoby sądzą, że zdarza się to rzadko, 1 osoba uważa, że takie sytuacje mają miejsce czasami. Większości sprzedawców zdarzyło się, że osoba niepełnoletnia chciała kupić alkohol w obsłużanych przez nich punkcie – 5 sprzedawcom przydarzyło się to wiele razy, zaś 7 raz lub kilka razy. 3 ankietowanych przyznało, że nigdy nie mieli takiej sytuacji. 14 ekspedientów twierdzi, że nigdy nie podali alkoholu osobie nieletniej. Jednej osobie zdarzyło się to raz lub kilka razy.

Jak wynika z deklaracji sprzedawców, wszyscy sprawdzają dowód tożsamości w przypadku wątpliwości co do pełnoletności osoby kupującej alkohol. 6 badanych wielokrotnie prosiło o dowód osobisty. 8 respondentów za każdym razem sprawdza dokument tożsamości, kiedy mają wątpliwości co do pełnoletności nabywcy alkoholu, a raz lub kilka razy zdarzyło się to jednemu badanemu.

Jak wynika z udzielonych odpowiedzi większość sprzedawców sądzi, iż w gminie zdarza się, że mieszkańcy wsiadają za kierownicę pojazdu pod wpływem alkoholu. 3 sprzedawców uważa, że takie sytuacje zdarzają się rzadko, 2 osoby wskazały odpowiedź czasami, kolejne 2 – często oraz bardzo często. 6 sprzedawców twierdzi, że nigdy nie dochodzi do takich sytuacji w Gminie Dźwierzuty.

Sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym, podobnie jak sprzedaż osobom niepełnoletnim jest niezgodna z prawem. Jednak nie wszyscy ankietowani stosują się do tych przepisów – tylko 5 sprzedawców uważa, że w gminie nie sprzedaje się alkoholu osobom nietrzeźwym, zaś 4 osoby uważają, że takie sytuacje zdarzają się rzadko. 6 sprzedawców wskazało odpowiedź czasami. Zdecydowana większość badanych twierdzi, że nie sprzedają napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym (11 respondentów). 3 osobom zdarzało się podać napoje wysokoprocentowe nietrzeźwym klientom raz lub kilka razy, a 1 osoba robiła to wiele razy.

Czułość dorosłych klientów sklepu na terenie Gminy Dźwierzuty jest wysoka, na co wskazuje podejmowanie przez nich interwencji w sprawie sprawdzają wieku kupującego alkohol. 4 badanych deklaruje, że bardzo rzadko mieszkańcy reagują podczas próby zakupu napoju wysokoprocentowego przez osobę wyglądającą na niepełnoletnią, zaś czasami dochodzi do takiej sytuacji według 3 badanych. W opinii 8 respondentów, nie dochodzi do takich sytuacji.

Następnie ankietowanych zapytano, czy zdarza im się, aby klienci spożywali alkohol na terenie sklepu lub w jego najbliższej okolicy. Jedynie 7 sprzedawców przyznało, że takie sytuacje nie przytrafiły się nigdy. 4 osobom zdarza się, że rzadko, 2 sprzedawcom czasami, zaś 1 osobie zdarzają się one często lub bardzo często.

Ekspedientom w punktach sprzedaży alkoholu rzadko zdarza się podawać alkohol nieletnim, którzy deklarują, że jest on dla rodziców (1 osoba). Według deklaracji sprzedawców, 14 osób nigdy nie dopuściło się sprzedaży alkoholu dziecku.

3 respondentom zdarzyło się wezwać policję do punktu sprzedaży alkoholu z powodu zakłócenia porządku przez osobę znajdującą się pod wpływem alkoholu. 12 osób deklaruje, że nigdy nie mieli takiej sytuacji.

Prawie połowa badanych (7 osób) deklaruje, że zna ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Bardzo dobrze ją zna 2 sprzedawców, kolejne 2 osoby deklarują, że średnio ją znają. Aż 3 ekspedientów podaje, że nie zna ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Przed rozpoczęciem pracy w punkcie sprzedaży alkoholu, każda osoba powinna przejść szkolenie, które przygotowuje ich do pracy. Niestety jedynie 10 sprzedawców przyznało, iż odbyło takie szkolenie, zaś 3 osoby nie pamiętają, czy brały udział w szkoleniu, 2 sprzedawców przyznało, iż nigdy nie była szkolona z odpowiedzialnej sprzedaży. Zdecydowana większość osób – 13 sprzedawców uważa, iż szkolenie z odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu jest potrzebne. 2 osoby nie określiły się jednoznacznie na ten temat.

Zgodnie z wspomnianą wcześniej ustawą, w przypadku gdy klient znajduje się pod wpływem alkoholu, sprzedawca ma prawo odmówić mu sprzedaży napojów wysokoprocentowych. 4 sprzedawców przyznało, iż bardzo często zdarzają im się takie sytuacje kiedy nie podają alkoholu osobie będącej pod jego wpływem, 4 ankietowanym

przytrafiają się one często, kolejnym 4 czasami, a 3 rzadko. Zdaniem 7 sprzedawców utrata zezwolenia na sprzedaż alkoholu w przypadku, gdy sprzedawca nie stosuje się do ustawy jest uzasadnioną karą. Za zbyt surową karę uważa to 8 ekspedientów.

Administracyjne i prawne organizacje dostępności alkoholu, koncesjonowanie jego produkcji i sprzedaży jest jednym z najskuteczniejszych narzędzi ograniczenia zakresu problemów alkoholowych. Nadal duży zasięg ma zjawisko sprzedaży alkoholu nieletnim. Warto zaznaczyć, że w polityce wobec alkoholu chodzi o tworzenie takich regulacji prawnych, które nie będą tylko karały sprzedawców za sprzedaż alkoholu osobom niepełnoletnim, ale także zapobiegały temu zjawisku np. poprzez działania edukacyjne.

W 2015 r. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zorganizowała nieodpłatne szkolenie dla sprzedawców napojów alkoholowych - "Aspekty prawne kontroli" podczas którego nawiązano również do zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim oraz wskazano jak skutecznie odmówić sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym oraz jakich dokumentów żądać celem upewnienia się czy osoba kupująca alkohol jest pełnoletnia. Wskazano również jakie sankcje grożą za sprzedaż alkoholu osobie nieletniej. Na rok 2018 zaplanowano kolejne szkolenie dla właścicieli punktów sprzedaży alkoholu i ich pracowników, celem poinformowania sprzedawców o konsekwencjach prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.

W roku 2017 przeprowadzono kontrole w 8 punktach sprzedaży alkoholu na terenie Gminy Dźwierzuty. W czasie kontroli nie zaobserwowano rażącego naruszenia prawa przez osoby handlujące alkoholem. W niektórych punktach stwierdzono takie nieprawidłowości jak brak wyodrębnionych stoisk do sprzedaży alkoholu. W związku z powyższym zobowiązano podmioty do wyodrębnienia takich stoisk oraz pouczono podmiot z przepisów prawa wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Podczas przeprowadzonych kontroli przypominano również sprzedającym o sankcjach grożących za sprzedaż alkoholu osobie nieletniej i nietrzeźwej. Na rok 2018 zaplanowano kolejne działania przy współpracy ze sprzedawcami napojów alkoholowych tj. szkolenia, rozdysponowanie materiałów edukacyjnych, kontrole punktów sprzedaży.

Tabela nr 7

Kontrola punktów sprzedaży alkoholu na terenie Gminy Dźwierzuty w latach 2013 - 2017

Rok	Liczba kontrolowanych punktów sprzedaży
2013	7
2014	16
2015	2
2016	8
2017	9

Dostępność terytorialna (czyli gęstość sieci sprzedaży), godzinowa i cenowa alkoholu bezpośrednio wpływa na poziom jego konsumpcji i wielkość problemów zdrowotnych i społecznych, a relacje te są przedmiotem badań zarówno w Polsce jak i w świecie. Alkohol nie jest takim samym towarem jak inne towary i nie podlega zasadom wolnego rynku. Przykładem środków reglamentacyjnych jest m.in. limitowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych, wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu i pobieranie opłat, ograniczenia dotyczące reklamy, zakaz sprzedaży osobom nieletnim, procedura zobowiązania do leczenia odwykowego, zasady usytuowania punktów sprzedaży alkoholu.

Tabela nr 8

Ilość limitowanych punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu na terenie Gminy Dźwierzuty w latach 2013-2017

Lp.	Punkty sprzedaży napojów alkoholowych	2013	2014	2015	2016	2017
1	Przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	50	50	50	50	50
2	Przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	10	10	10	10	10

Tabela nr 9

Wielkość i struktura sprzedaży alkoholu w latach 2013-2017

Lp	Punkty sprzedaży napojów alkoholowych	2013		2014		2015		2016		2017	
		Sklepy	Punkty gastrono-miczne	Sklepy	Punkty gastrono-miczne	Sklepy	Punkty gastrono-miczne	Sklepy	Punkty gastrono-miczne	Sklepy	Punkty gastrono-miczne
1	Alkohole do 4,5 % oraz piwo	32	4	32	5	29	5	28	6	28	6
2	Alkohole powyżej 4,5% do 18 %	27	0	28	2	26	2	25	3	26	3
3	Powyżej 18 % alkoholu	21	1	20	1	19	1	19	1	21	2

Tabela nr 10

Wydane postanowienia na sprzedaż alkoholu przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dźwierzutach w latach 2013 -2017

Rok	Liczba postanowień
2013	27
2014	26
2015	33
2016	13
2017	3

Analizując badania przeprowadzone na terenie Gminy Dźwierzuty można wyciągnąć następujące wnioski:

- Niepokojącym zjawiskiem wśród mieszkańców Gminy Dźwierzuty jest przekroczenie spożycia dziennej standardowej porcji alkoholu,
- Niepokojący jest fakt podejmowania pracy pod wpływem alkoholu,
- Istotny problem w Gminie Dźwierzuty stanowi prowadzenie pojazdów przez osoby pod wpływem alkoholu,
- Z zebranych opracowań i danych wynika, że osoby niepełnoletnie i pod wpływem alkoholu mogą kupić alkohol na terenie gminy,
- Z przedstawionych danych wynika, że część mieszkańców gminy było świadkami spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży,
- Z zebranych danych wynika, że jest wielu uczniów niepełnoletnich, którzy mają za sobą inicjację alkoholową,
- Część mieszkańców gminy nie wie czy profilaktyka w gminie jest skuteczna oraz gdzie mogą skorzystać z pomocy,
- Wiedza nieletnich dotycząca miejsc, gdzie w razie problemów wynikających ze spożycia alkoholu mogą otrzymać pomoc jest niewielka,
- Część rodziców, którzy mają wiedzę, że ich dziecko spożywa alkohol nie zareagowało na ten fakt,
- W Gminie Dźwierzuty liczba zleceń przeprowadzenia badania i wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz liczba wniosków kierowanych do Sądu o orzeczenie obowiązku leczenia odwykowego w latach 2015 - 2017 utrzymuje się na podobnym poziomie,
- Liczba środowisk z problemem alkoholowym objętych pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dźwierzutach w latach 2013 -2017 nie uległa znacznej zmianie,
- Na terenie Gminy Dźwierzuty w ostatnich latach spadła liczba założonych Niebieskich Kart,
- Mieszkańcy Gminy Dźwierzuty wykazują zainteresowanie do korzystania z porad prawnych i terapeutycznych w Punkcie Konsultacyjno - Informacyjnym,

Diagnoza problemów społecznych ukazała skalę problemów uzależnień społecznych na terenie gminy. Działania badawcze doprowadziły do zidentyfikowania problemów uzależnień wśród różnych grup (dzieci, młodzież, dorosłych mieszkańców, sprzedawców). Przeprowadzone badania zidentyfikowały przyczyny i czynniki wywołujące sytuacje problemowe, określiły skalę i zakres problemów uzależnień oraz zidentyfikowały skutki występujących problemów.

Aby rozwiązać istniejące problemy Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powinna podjąć szereg działań w celu wyjaśnienia sytuacji problemowej i złagodzenia jej skutków.

Ważnym działaniem ze strony komisji będzie przeprowadzenie różnorodnych kampanii profilaktycznych dotyczącej negatywnych skutków nadużywania alkoholu kierowanych do różnych grup społecznych, zarówno do dzieci, młodzieży jak i dorosłych, do sprzedawców alkoholu, kobiet w ciąży i kierowców. Istotne jest kontynuowanie prowadzonych działań profilaktycznych i edukacyjnych na terenie gminy, które obejmują wszystkie grupy mieszkańców. Należy podkreślić, że skuteczne rozwiązywanie problemów alkoholizmu zależy nie tylko od podmiotów i instytucji, które działają w tym zakresie, lecz także od społeczności lokalnej. Działania powinny polegać przede wszystkim na dostarczaniu informacji o możliwych formach poszukiwania pomocy oraz funkcjonujących w tym zakresie instytucjach. Kolejnym działaniem ze strony komisji powinno być zorganizowanie szkolenia dla sprzedawców napojów alkoholowych i przeprowadzenie kontroli punktów sprzedaży alkoholu. Istotnym działaniem jest również przeszkolenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy oraz nauczycieli ze szkół z terenu gminy zajmującymi się profilaktyką w szkole, ponieważ ważne jest zwrócenie szczególnej uwagi na wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy pracy z rodzinami borykającymi się z problemem uzależnienia od alkoholu. Profesjonalna pomoc pomoże zmniejszyć skutki związane z występowaniem problemu alkoholowego w rodzinie na poziomie społeczności lokalnej. Inną formą działań korzystnie wpływających na poprawę skuteczności i efektywności prowadzonych działań profilaktycznych jest inicjowanie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze uzależnień, oprócz podnoszenia kompetencji i kwalifikacji kadry specjalistów, rekomenduje się również angażowanie tych podmiotów w prowadzone kampanie społeczne i działalności edukacyjnej na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom. Należy także wprowadzić do szkół programy

rekomendowane tj. Fantastyczne możliwości, Program Domowych Detektywów itd. Również ważne jest przeprowadzenie działań informacyjnych dotyczących podwyższenia świadomości dzieci i młodzieży na temat instytucji pomocowych oraz uwrażliwienie rodziców poprzez działania edukacyjne na problem alkoholowy wśród dzieci i młodzieży poprzez przeprowadzanie zajęć z zakresu szkodliwości alkoholu. Działania profilaktyczne na terenie gminy powinny mieć charakter długofalowy i różnorodny. Zdecydowanie korzystnym działaniem jest edukowanie mieszkańców poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe lub plakatowe. Specjalistycznym wsparciem powinni zostać objęci mieszkańcy oraz rodziny borykające się z problemem alkoholowym. Alkoholizm oraz przemoc domowa to jedne z najważniejszych problemów społecznych, które dotyczą gminę w opinii jej mieszkańców. Rodzinom z problemem alkoholowym powinny zostać zaproponowane warsztaty oraz spotkania, podczas których mogliby uzyskać wsparcie i wzmacniać swój autorytet wychowawczy pod okiem psychologów. Z kolei na terenie gminy może zostać przeprowadzona lokalna kampania uwrażliwiająca na szkodliwość alkoholu oraz zachęcająca do ograniczenia jego nadmiernego spożycia. Dostęp do różnorodnych zajęć na terenie gminy, umożliwiłby pozytywną organizację czasu wolnego mieszkańców. Należy także pamiętać o zapewnieniu łatwego dostępu do źródeł informacji, przeznaczonych dla osób szukających wsparcia, dotkniętych problemem uzależnienia lub przemocy.

II. DIAGNOZA ZASOBÓW UMOŻLIWIAJĄCYCH PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ I TERAPEUTYCZNEJ

Na terenie Gminy Dźwierzuty nie istnieje samodzielna placówka odwykowa. Mieszkańcy Gminy mogą korzystać z porad i terapii w Przychodni Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Szczytnie, Oddziału Odwykowego Wojewódzkiego Zespołu Lecznictwa Psychiatrycznego w Olsztynie oraz Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Giżycku.

Gmina Dźwierzuty nie posiada przeszkolonej kadry w zakresie terapii uzależnień, jednakże mieszkańcy Gminy Dźwierzuty korzystają z fachowych porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym dla Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz Osób Uzależnionych i Współuzależnionych przy Urzędzie Gminy, gdzie dyżury pełni certyfikowany instruktor terapii uzależnień ze Szczytna w każdy poniedziałek miesiąca oraz radca prawny w każdy czwartek miesiąca. Instruktor terapii uzależnień ze Szczytna prowadzi również grupę wsparcia dla osób uzależnionych w każdą środę miesiąca. Z kolei osoby z przygotowaniem pedagogicznym prowadzą zajęcia profilaktyczne z elementami socjoterapii w wybranych szkołach i świetlicach wiejskich na terenie gminy.

W 2017 r. został zorganizowany również program interwencyjny Szkoła dla rodziców, który cieszył się dużym zainteresowaniem. Ze względu na chęć uczestnictwa mieszkańców Gminy Dźwierzuty w powyższym przedsięwzięciu zaplanowano również takie działania w roku 2018 r.

W Gminie Dźwierzuty w roku 2017 r. funkcjonowały:

a) Grupa wsparcia dla osób uzależnionych i dla dorosłych dzieci alkoholików w Dźwierzutach – spotkania odbywały się raz w tygodniu (środa).

b) Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz Osób Uzależnionych i Współuzależnionych – dyżury instruktora terapeuty uzależnień pełnione raz w tygodniu (poniedziałek) oraz porady prawne – dyżury radcy prawnego pełnione raz w tygodniu (czwartek).

c) Zajęcia profilaktyczne z elementami socjoterapii :

- Świetlica Wiejska w Miętkich (lipiec – listopad 2017)
- Świetlica Wiejska w Jeleniowie (lipiec – listopad 2017)
- Świetlica Wiejska w Targowie (lipiec – listopad 2017)
- Świetlica Wiejska w Grodziskach (lipiec – listopad 2017)

d) Program profilaktyczno - interwencyjny "Szkoła dla rodziców"

EDYCJA PIERWSZA:

Data	Temat	Liczba osób uczestniczących	Liczba godzin	Koszt
17.08.2017 r.	1. Poznanie się 2. Granice 3. Uczucia	8	7	980,00
18.08.2017 r.	1. Zachęcenie dziecka do współpracy 2. Kary	8	7	980,00
19.08.2017 r.	1. Rozwiązywanie problemów i konfliktów 2. Zachęcanie dziecka do samodzielności. 3. Podsumowanie	8	7	980,00

EDYCJA DRUGA:

Data	Temat	Liczba osób uczestniczących	Liczba godzin	Koszt
05.11.2017 r.	Praca nad poczuciem własnej wartości.	10	6	840,00
11.11.2017 r.	Praca nad umacnianiem pozytywnych cech.	9	6	840,00
12.11.2017 r.	Zmiana z myślenia z negatywnego na pozytywne.	11	6	840,00

III. CELE PROGRAMU

Podstawowym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest profilaktyka uzależnień, czyli zapobieganie powstawaniu problemów alkoholowych, ograniczanie rozmiarów już istniejących problemów związanych z nadużywaniem alkoholu. Ponadto warto wspomnieć, że suma szkód powodowanych przez osoby nieuzależnione jest często większa niż suma szkód powodowanych przez alkoholików. Inaczej mówiąc, najwięcej problemów związanych z alkoholem powodują osoby nieuzależnione od alkoholu i to one stanowią największą grupę w społeczeństwie. A to z kolei oznacza, że celem działań podejmowanych przez Gminę Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dźwierzutach jest zmniejszenie problemów powodowanych przez alkohol w całej populacji gminy, a nie tylko w grupie podwyższonego ryzyka (choć prawdą jest, że najbardziej narażone na wystąpienie szkód są osoby pijące najwięcej). Innymi słowy, działania podejmowane przez gminę Dźwierzuty na rzecz ograniczenia szkód powodowanych przez alkohol skierowane będą do wszystkich mieszkańców – również tych niepijących. Będą skierowane do osób dorosłych, ale i do nastolatków, do kierowców i do kobiet w ciąży, do sprzedawców alkoholu i do dzieci. Mylące może być pojmowanie problemów alkoholowych w kategoriach patologii społecznej i marginesu społecznego. Polityka wobec alkoholu, dotyczy całej populacji, a nie tylko stosunkowo wąskiej, w porównaniu z całą gminą, grupy osób uzależnionych.

Cele programu będą realizowane poprzez:

1. Priorytetowe traktowanie działań i decyzji służących profilaktyce uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych.

2. Podejmowanie działań zmierzających do zmniejszenia rozmiarów aktualnie istniejących problemów alkoholowych na terenie Gminy Dźwierzuty.
3. Podejmowanie działań mających na celu zmianę zachowań i postaw społecznych mieszkańców w sytuacjach związanych ze spożywaniem napojów alkoholowych.
4. Podejmowanie działań profilaktycznych kierowanych do dzieci i młodzieży, w celu opóźnienia inicjacji alkoholowej.
5. Utrwalenie postaw abstynenckich w środowisku dzieci i młodzieży w zakresie szkód wynikających ze spożywania alkoholu,
6. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych.
7. Ochrona rodziny przed przemocą.
8. Zmniejszanie przypadków naruszania prawa w obrocie napojami alkoholowymi.
9. Prowadzenia działań w kierunku integracji osób uzależnionych.
10. Promowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
11. Podejmowanie inicjatyw dotyczących problemów rodziny, w tym włączenie w obchody Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny.
12. Zwiększenie świadomości społecznej na temat zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu.
13. Wspieranie działań profilaktycznych prowadzonych w placówkach oświatowych.
14. Podnoszenie kwalifikacji z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wśród osób pracujących na rzecz środowiska lokalnego.
15. Zwiększenie oferty alternatywnych form spędzania wolnego czasu.
16. Monitorowanie działań profilaktycznych podejmowanych na terenie gminy.
17. Zmniejszanie negatywnych skutków zaniedbywania dzieci, zapobieganie powstawaniu problemów uzależnień i przemocy domowej.

IV. GŁÓWNE STRATEGIE I DZIAŁANIA (zgodne z Narodowym Programem Zdrowia)

1. Rozwijanie edukacji:

- prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia,
- prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież (wywiadówki profilaktyczne, warsztaty profilaktyczne, program edukacyjno – interwencyjny "Szkoła dla rodziców", finansowanie materiałów niezbędnych do prowadzenia rekomendowanych programów profilaktycznych w szkołach, kampanie profilaktyczne),
- prowadzenie działań edukacyjnych poprzez edukację zdrowotną dostosowaną do potrzeb różnych grup społeczeństwa, a w szczególności dzieci, młodzieży i osób starszych,
- upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym,
- upowszechnianie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu przez kobiety w ciąży (kampanie profilaktyczne, ulotki)
- informowanie o problemach i szkodach oraz zachowaniach ryzykownych związanych z spożywaniem alkoholu, konsekwencjach tych zachowań, a także metodach leczenia i zapobiegania szkodom zdrowotnym i społecznym w tym zakresie.
- promocja zdrowego stylu życia, trzeźwości i abstynencji,
- organizowanie zajęć profilaktycznych z elementami socjoterapii,
- zwiększanie świadomości społecznej na temat zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu – rozpowszechnianie informacji o działaniach profilaktycznych i terapeutycznych na terenie gminy,

2. Zwiększenie dostępności i jakości szkolonych środowiskowych programów profilaktycznych z uwzględnieniem programów zaadresowanych do:

- rodziców w zakresie podnoszenia ich kompetencji wychowawczych w zakresie zagrożeń i konsekwencji używania środków psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży, w tym "szkoła dla rodziców",

- sprzedawców w zakresie odpowiedzialności prawnej i etycznej związanej z handlem alkoholem.
- nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień oraz finansowanie uzyskania certyfikatu do prowadzenia rekomendowanych programów profilaktycznych przez nauczycieli tj. Fantastyczne Możliwości, Program Domowych Detektywów, Archipelag Skarbów, Przyjaciele Zippiego oraz wszystkich innych programów znajdujących się w bazie programów rekomendowanych,

3. Szkolenie profesjonalistów w zakresie nowoczesnych metod rozwiązywania problemów alkoholowych.

- Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy (konferencje, szkolenia, warsztaty),
- Udział pedagogów, nauczycieli, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członków zespołów interdyscyplinarnych w szkoleniach, seminariach i konferencjach z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym (konferencje, szkolenia, warsztaty),
- Szkolenia dla różnych grup zawodowych realizowane przez uprawnione do tego instytucje i specjalistów, w zależności od potrzeb,
- dofinansowywanie szkoleń i kursów w zakresie pracy socjoterapeutycznej dla pedagogów i nauczycieli oraz dofinansowywanie szkoleń, kursów dla osób prowadzących zajęcia profilaktyczne z elementami socjoterapii

4. Diagnozowanie i badanie zjawisk związanych z używaniem alkoholu:

- monitorowanie poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu,
- rozpoznawanie i diagnozowanie środowiska – ankietowanie dzieci i młodzieży w zakresie problematyki uzależnień i jej rozmiarów w placówkach oświatowych,
- inicjowanie, wspieranie i prowadzenie badań dotyczących problemów wynikających z używania alkoholu, w tym przemocy w rodzinie (diagnoza problemów społecznych, ewaluacja zachowań ryzykownych w szkołach na terenie gminy),

5. Podejmowanie działań i czynności zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego wobec osób nadużywających alkoholu i powodujących rozkład życia rodzinnego, demoralizację nieletnich, systematycznie zakłócających spokój i porządek publiczny, a w szczególności:

- przeprowadzanie rozmów motywujących z osobami mającymi problem z nadużywaniem alkoholu do podjęcia leczenia,
- współpraca z rodzinami osób mającymi problem alkoholowy (rozmowy motywujące, rozmowy wspierające, działania informacyjne itp.)
- analiza akt osób nadużywających spożywanie alkoholu,
- współpraca z instruktorem terapii uzależnień, który udziela porad w Punkcie Konsultacyjno – Informacyjnym przy UG Dźwierzuty,
- zlecenie badań i wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- kierowanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania w zakresie orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego w zakładzie lecznictwa odwykowego,
- kierowanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania w zakresie orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego w zakładzie lecznictwa odwykowego z dozorem kuratora,
- kierowanie wniosków do sądu o wgląd w sytuację rodziny,
- uczestniczenie w pracach zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

6. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin poprzez:

- informowanie osób uzależnionych o istniejących placówkach ambulatoryjnych i ośrodkach terapeutycznych,
- pomoc osobom uzależnionym w szybkim podjęciu leczenia (kierowanie, motywowanie, edukacja, wspieranie psychiczne, porady prawne, porady terapeutyczne),
- wspieranie i rozwijanie istniejącego Gminnego Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego celem szerokiej dostępności do profesjonalnej pomocy terapeutycznej i prawnej oraz psychologicznej,
- pomoc dla dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym oraz dotkniętym przemocą w ramach prac Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego,
- działania zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania leczeniu, w tym kierowanie na leczenie odwykowe i finansowanie badań w tym zakresie.
- udzielenie wsparcia i pomocy osobom po zakończeniu terapii odwykowej oraz ich rodzinom poprzez prowadzenie zajęć w grupie wsparcia
- bieżąca współpraca z poradniami i ośrodkami leczenia odwykowego oraz Sądem Rejonowym w Szczytnie - III Wydział Rodzinny i Nieletnich,
- dalsze prowadzenie zajęć profilaktycznych z elementami socjoterapii w świetlicach wiejskich na terenie gminy (zatrudnienie osoby prowadzącej, zakup materiałów niezbędnych do prowadzenia zajęć),
- zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym (porady dla osób współuzależnionych, DDA)
- zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym,

7. Udzielenie rodzinom w którym występują problemy alkoholowe - pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:

- wspomaganie działalności świetlic socjoterapeutycznych, środowiskowych i wiejskich,
- organizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych o charakterze profilaktycznym oraz dofinansowanie różnych form zajęć sportowo - rekreacyjnych i edukacyjnych,
- dofinansowywanie zajęć i programów socjoterapeutycznych oraz profilaktycznych dla dzieci z rodzin z problemami alkoholowymi lub przemocą w rodzinie,
- organizowanie i dofinansowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin, w których występują problemy alkoholowe i przemoc w rodzinie,
- organizowanie i finansowanie warsztatów, prelekcji i pogadank,
- pomoc prawna dla osób współuzależnionych i dotkniętych przemocą w ramach prac Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego,

8. Współpraca z zespołem interdyscyplinarnym w zakresie procedury "Niebieska Karta"

- organizowanie i finansowanie dla przedstawicieli służb i instytucji działających na rzecz ochrony rodzin przed przemocą szkoleń obejmujących zagadnienia dotyczące specyfiki zjawiska przemocy w rodzinie, konsekwencji doznawania przemoc w rodzinie, funkcjonowania osób doznających przemocy i stosujących przemoc,
- organizowanie i finansowanie szkoleń i warsztatów przygotowujących do kontaktu z członkami rodzin z problemem alkoholowym, w którym dochodzi do przemocy, a także pozwalających na analizę osobistych postaw wobec ofiar i sprawców przemocy, a także przekonań na temat zjawiska przemocy w rodzinie,
- organizowanie i finansowanie szkoleń i konferencji dotyczących obowiązujących procedur (w tym procedury "Niebieskiej Karty") i współpracy służb działających na rzecz zatrzymania przemocy i poprawy sytuacji w rodzinie.
- Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym,
- upowszechnianie informacji nt. lokalnej oferty pomocy dla członków rodzin z problemem przemocy, w szczególności z problemem alkoholowym np. poprzez kampanie i ulotki,
- prowadzenie lokalnych kampanii informacyjnych i edukacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie, w tym

przemoc wobec dzieci.

- organizowanie spotkań, pikników, festynów dla rodzin, dotyczących wychowania dzieci bez przemocy, alkoholu, dopalaczy i innych używek,

9. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, a w szczególności dzieci i młodzieży poprzez:

- promowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież m.in. dofinansowywanie działań młodzieżowych; klubów sportowych, imprez sportowo-rekreacyjnych oraz sportowych działań pozalekcyjnych,
- finansowanie kolonii profilaktycznych, jako elementy oddziaływań profilaktycznych,
- wspieranie placówek oświatowych w działaniach wpisanych w szkolny program profilaktyczny,
- współudział w organizowaniu lokalnych imprez profilaktycznych w szczególności sposób eksponujących "zdrowy styl życia",
- włączanie się w organizowanie form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży poprzez dofinansowywanie wycieczek i kolonii na których realizowane są programy profilaktyczne i edukacyjne z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy wśród rówieśników lub podejmowane są inne działania o charakterze profilaktycznym,
- zakup materiałów edukacyjnych i innych niezbędnych do prowadzenia zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień,
- doposażenie świetlic w niezbędny sprzęt do prowadzenia zajęć pozalekcyjnych jako elementu oddziaływań profilaktycznych,
- udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych,
- włączenie się w organizowanie form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży poprzez dofinansowanie działalności świetlic wiejskich,
- realizacja programów profilaktycznych, informacyjnych, terapeutycznych, spektakli teatralnych i warsztatów o tematyce profilaktycznej dla dzieci i młodzieży ze szkół z terenu gminy,
- wspieranie i finansowanie zajęć profilaktycznych z elementami socjoterapii w celu zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży,

10. Kontrolowanie punktów sprzedaży alkoholu i podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13-15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi poprzez :

- prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia poprzez szkolenia dla sprzedawców,
- kontrolowanie zasad prowadzenia sprzedaży alkoholu oraz szczególne ochrona ludzi młodych przed wpływem działań marketingowych,
- zapewnienie skutecznego przestrzegania prawa w zakresie produkcji, dystrybucji reklamy i promocji oraz spożywania napojów alkoholowych,
- podejmowanie działań interwencyjnych wobec podmiotów prowadzących promocję i reklamę napojów alkoholowych, a w szczególności reklamę skierowaną do młodzieży,
- systematyczne kontrolowanie dostępności alkoholu, a w szczególności w zakresie przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim oraz podniesienie efektywności egzekwowania prawa w przypadku naruszenia zasad obrotu alkoholem oraz handlu poza legalną siecią punktów sprzedaży.
- prowadzenie systematycznych działań kontrolnych i interwencyjnych przez członków GKRPA w punktach sprzedaży alkoholu w zakresie posiadania aktualnych zezwoleń i opłat na sprzedaż napojów alkoholowych,
- nasilenie kontroli przedsiębiorców pod kątem prawidłowości oświadczeń o wartości sprzedaży napojów alkoholowych,
- opiniowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,
- dostarczenie właścicielom punktów sprzedaży alkoholu kompletu przepisów dotyczących zasad związanych z obrotem alkoholem np. w formie ulotek

11. Wspomaganie działalności instytucji i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów

alkoholowych

- upowszechnianie i wspieranie oraz dofinansowanie różnorodnych form spędzania wolnego czasu i innych imprez,
- włączenie się w akcje na rzecz promocji zdrowia, prowadzone przez szkoły, ośrodek kultury, parafie, rady sołectkie na terenie Gminy Dźwierzuty,
- podejmowanie innych działań wynikających z bieżącej analizy sytuacji.

Inicjatorem działań określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwana dalej Komisją, natomiast podmiotem odpowiedzialnym za realizację Gminnego Programu na rok 2018 jest Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dźwierzutach.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dźwierzutach w celu realizacji programu będzie podejmowała współpracę z:

- Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Dźwierzutach,
- Poradnią Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Szczytnie,
- Punktem Konsultacyjno - Informacyjnym przy UG w Dźwierzutach (pomoc terapeutyczna, pomoc prawna),
- Radą Gminy Dźwierzuty,
- Sądem Rejonowym w Szczytnie,
- Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej,
- Placówkami Oświatowymi na terenie Gminy Dźwierzuty,
- Gminnym Ośrodkiem Kultury w Dźwierzutach,
- Gminną Biblioteką Publiczną w Dźwierzutach
- Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Komendą Powiatową Policji w Szczytnie,
- Prokuraturą Rejonową w Szczytnie,
- Parafiami na terenie Gminy Dźwierzuty,
- Sołectwami,
- OSP

Celem działań podejmowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dźwierzutach oraz współpracującymi z nią instytucjami jest zmniejszenie różnych problemów powodowanych przez alkohol w całej populacji, a nie tylko w grupie podwyższonego ryzyka (choć prawdą jest, że najbardziej narażone na występowanie szkód są osoby pijące najwięcej). Innymi słowy, działania podejmowane przez gminę na rzecz ograniczenia szkód powodowanych przez alkohol skierowane będą do wszystkich mieszkańców - również tych niepijących. Będą skierowane do osób dorosłych i do nastolatków, do kierowców i do pracodawców, do kobiet w ciąży, do sprzedawców napojów alkoholowych i do nauczycieli itp.

VI. OCZEKIWANE EFEKTY

1. Zwiększenie odsetka osób zobowiązanych do leczenia odwykowego.
2. Zwiększenie ilości kursów, szkoleń na temat problemów i szkód, zachowań ryzykownych związanych z piciem i nadużywaniem alkoholu.
3. Podniesienie kompetencji nauczycieli, rodziców - udział w/w w organizowanych szkoleniach, konferencjach i warsztatach.

4. Podniesienie wiedzy dzieci i młodzieży na temat uzależnień oraz korzystania z profesjonalnych ofert profilaktyki.
5. Wskazanie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania wolnego czasu bez używek, zdrowego stylu życia.
6. Podniesienie zakresu wiedzy liderów społeczności lokalnych, instytucji oświatowych, społecznych w zakresie metod rozwiązywania problemów alkoholowych.
7. Zwiększenie możliwości korzystania z profesjonalnych form pomocy dla osób uzależnionych.

VII. WYTYCZNE DO DZIAŁANIA

1. Kontrole sklepów mogą być prowadzone przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wytypowanych pracowników Urzędu Gminy z udziałem policjanta.
2. Czynności kontrolne dokonuje się wyłącznie w obecności kontrolowanego, osoby zastępującej kontrolowanego lub przez niego zatrudnionej. Kontrolowany ma obowiązek umożliwić dokonanie kontroli.
3. Z czynności kontrolnych powinien zostać sporządzony protokół. Protokół należy sporządzić w trakcie przeprowadzanej kontroli, który podpisują członkowie zespołu kontrolującego oraz właściciel punktu sprzedaży napojów alkoholowych lub osoba przez niego upoważniona obecna w czasie kontroli.
4. Zespół kontrolujący sprawdza czy przestrzegane są przepisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w zakresie zakazu spożywania alkoholu w sklepie i na terenie przyległym do sklepu, czy w punkcie sprzedaży alkoholu widnieją informacje o szkodliwości alkoholu, o zakazie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na kredyt lub pod zastaw, osobom do lat 18-tu oraz osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości; czy przestrzegane są warunki sprzedaży alkoholu określone w ustawie; czy punkt posiada aktualne zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych; czy w terminie dokonano opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych; czy prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych jest zgodne z posiadanym zezwoleniem; czy przedsiębiorca posiada tytuł prawny do lokalu; czy przedsiębiorca zaopatruje się u producentów posiadających odpowiednie zezwolenia na sprzedaż hurtową napojów alkoholowych; czy prawidłowo wydzielono stoisko na sprzedaż alkoholu; czy reklama i promocja napojów alkoholowych ma odpowiednią formę i spełnia warunki określone w art. 13¹ ust. 1; czy przestrzegany jest zakaz sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim i osobom nietrzeźwym; czy prawidłowe są dane w oświadczeniach o wartości sprzedaży napojów alkoholowych,
5. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Zadania wynikające z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dźwierzutach.
6. W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz podejmowanych zadań przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych funkcjonuje Gminny Program Zapobiegania Narkomanii, stanowiący odrębny dokument.
7. Zasady działalności komisji oraz zadania Przewodniczącego, Sekretarza i członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są określone w Regulaminie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
8. W przypadku nieobecności Przewodniczącego wyznacza on Sekretarza lub innego członka komisji do pełnienia jego obowiązków.
9. Upoważnia się Przewodniczącego Komisji do występowania do Wójta Gminy z wnioskami o przeniesienie środków finansowych pomiędzy zadaniami i paragrafami wydatków w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
10. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przedkłada Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
11. Wójt Gminy – w oparciu o projekt Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – przedkłada Radzie Gminy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok następny.

VIII. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU:

1. Finansowanie realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu będzie dokonywane z rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszonych przez prowadzących sprzedaż podmioty gospodarcze.
2. Środki finansowe zebrane z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych niewykorzystane w danym roku budżetowym, zostaną przeznaczone w następnym roku budżetowym na realizację programu.

IX.ZASADY WYNAGRODZENIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH:

- a) Za udział w posiedzeniach komisji, kontrolach sklepów, rozmowach z osobami kierowanymi na leczenie oraz innych pracach komisji, członkowi Gminnej Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 150,00 zł (brutto),
- b) Członkowi Gminnej Komisji przysługuje tylko jedno wynagrodzenie w danym dniu, bez względu na liczbę posiedzeń,
- c) Podstawę do wypłacenia wynagrodzenia stanowi podpisana lista obecności z posiedzenia Komisji.
- d) Sekretarzowi Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie miesięczne w wysokości 1 000,00 zł (brutto).

Program może ulec modyfikacji w trakcie jego realizacji ze względu na zmianę potrzeb społecznych wynikających z diagnozy problemu oraz w przypadku zmiany zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi bądź innych aktów prawnych.

Program został opracowany w oparciu o:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 487 ze zm.)
2. Ustawa z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 847)
3. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz.U. z 2017 poz. 2237 ze zm.)
4. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2016-2020 (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r.).
5. Informacje z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dźwierzutach.
6. Diagnozę Problemów Społecznych przeprowadzoną w miesiącu październiku 2017 r. na terenie Gminy Dźwierzuty przez firmę Oficyna Profilaktyczna z Krakowa

Opracowanie:

Sekretarz GKRPA – Wioletta Waclawska

[powrót](#)

Podmiot publikujący Urząd Gminy w Dźwierzutach

Wytworzył Anna Dudzińska - Inspektor ds. Obsługi Rady Gminy 2018-03-22

Publikujący Krzysztof Kołakowski - Administrator BIP 2018-03-29 09:13